

РЕШЕНИЕ

№ 4787

гр. София, 18.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 125 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: ЗОРНИЦА АНГ. ЕЗЕКИЕВА

при участието на секретаря ГЕРГАНА З. ЛЕОНТИЕВА
като разгледа докладваното от ЗОРНИЦА АНГ. ЕЗЕКИЕВА Гражданско дело № 20231110160064 по описа за 2023 година

Предявени са по реда на чл.422 ГПК, кумулативно съединени установителни иски с правно основание чл. 153 ЗЕ и с правно основание чл.86,ал.2 ЗЗД.

Ищецът *** извежда съдебно предявените си права въз основа издадена заповед за изпълнение по чл.410 ГПК срещу Л. И. Г., като се твърди, че е негов клиент за ТЕ за битови нужди за период от 01.05.2020 г. до 30.04.2022 г., за топлоснабден имот, находящ се на адрес: ***, аб. № ***, поради което претендира заплащане на сумите 2 572,35 лева представляваща главница за цена на доставена от дружеството топлинна енергия, ведно със законна лихва за период от 17.08.2023 г. до изплащане на вземането, сумата 378,86 лева представляваща мораторна лихва за период от 15.09.2021 г. до 08.08.2023 г., 71,04 лева , представляваща главница за цена на извършена услуга за дялово разпределение за период от 01.07.2020 г. до 30.04.2022 г., ведно със законна лихва за период от 17.08.2023 г. до изплащане на вземането, сумата 15,24 лева, представляваща мораторна лихва за период от 15.09.2020 г. до 08.08.2023 г. Ищецът твърди, че ответникът, като собственик на посочения имот, е страна по неформален договор за продажба на ТЕ за битови нужди, сключен за исковия период, за който ищецът е издавал фактури по прогнозно изчисление, и след изготвяне на дялово разпределение от третото лице помагач, е издавал общи фактури, съдържащи цялото вземане за съответния отоплителен сезон, а след изтичане на 45- дневен срок от издаване на общата фактура, ответникът е изпаднала в забава и дължи заплащане на законната лихва. Претендира заплащане на дялово разпределение, тъй като по силата на ОУ, главниците се заплащат на него.

Ответникът, в срока за отговор оспорва иска, с довод, че не е клиент на ищеца, защото няма доказателства, че е собственик или вещен ползвател на имота. Оспорва се дължимостта на вземането за такса за дялово разпределение, с довод, че същата се следва на ФДР, липсват доказателства за основание за суброгация. В договора не е посочено, че ФДР

обслужва сградата. Оспорва се дължимостта на обезщетение за забава, с довод, че ОУ са неясни, противоречиви. Прави се възражение за погасителна давност.

Съгласно разпоредбата на чл.149,ал.1 ЗЕ, продажбата на топлинна енергия се осъществява при сключване на писмени договори при общи условия. Продажбата на топлинна енергия, по цитираните разпоредби, се извършва на основата на писмени договори при общи условия, но, ако изричен писмен договор не е сключен, съгласно чл. 153, ал. 1 ЗЕ "потребители на топлинна енергия" са всички собственици и титуляри на вещно право на ползване в сграда - етажна собственост, присъединени към абонатна станция или към нейно самостоятелно отклонение. Следователно, по силата на законова разпоредба императивно е установено кое лице е страна по облигационното отношение с топлопреносното предприятие, като от значение е единствено притежанието на вещно право върху имота – право на собственост или вещно право на ползване. В случая, купувач /страна/ по сключения договор за продажба на топлинна енергия до процесния имот е неговият собственик или лицето, на което е учредено ограничено вещно право на ползване, при съобразяване на задължителното за съда тълкуване на закона, дадено с ТР № 2/17.05.2018г. на ВКС по т.д.№ 2/2017г. на ОСГК, че страна в правоотношението по продажба на топлинна енергия за битови нужди е и лице, което не е собственик или титуляр на вещно право на ползване върху топлоснабдения имот, стига да е подал заявление до ищеца за откриване на партия или да е сключил с ищеца писмен договор за продажба на ТЕ за битови нужди.

Видно от приложения на лист75 от делото препис на договор за продажба на държавен недвижим имот, на 27.04.1990 г. ответницата Л. И. Г. и неучастващо по делото лице - Румен Манолов Губеров са придобили процесния недвижим имот, представляващ апартамент № 4, находящ се в ***. Следователно, до колкото няма данни за липса на съсобственост или за различие на квотите в същата, то на основание чл. 30, ал. 2 ЗС следва да се приеме, че ответницата е собственик на ½ ид. ч. от процесния имот. Поради тази причина се налага извод, че между страните е съществувало облигационно отношение за доставка на топлинна енергия и ответницата е имала качеството на потребител на такава, като отговорността ѝ е за ½ част от съответните задължения за главници и лихви за забава.

Разпоредбата на чл.142, ал.2 от ЗЕ определя компонентите на топлинната енергия за отопление на сграда етажна собственост, които се използват за формиране на цената на ползваната енергия. Това са топлинна енергия, отдадена за отопление на общите части, топлинна енергия, отдадена от сградната инсталация и топлинна енергия за отопление на имотите. Съгласно ал.3 на чл.142 от ЗЕ топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и топлинната енергия за отопление на общите части на сградата се разпределя между всички потребители пропорционално на отопляемия обем на отделните имоти. А съгласно чл.139, ал.1 от ЗЕ разпределението на топлинна енергия в сграда- етажна собственост се извършва по система за дялово разпределение. Сметките се формират от дължими суми за отопление на имот, дължими суми за енергия, отдадена от сградна инсталация и ползвано битово горещо водоснабдяване. Съгласно чл.153,ал.6 ЗЕ, клиентите в сграда - етажна собственост, които прекратят топлоподаването към отоплителните тела в имотите си, остават клиенти на топлинната енергия, отдадена от сградната инсталация и от отоплителните тела в общите части на сградата. Т.е. продължава да бъде потребител този, който е прекратил индивидуално подаването към имота си на топлинна енергия, след като няма отказ от топлоснабдяване от останалите потребители при условията на горните разпоредби. Съгласно Наредба № 16-334/16.04.2007 г. за топлоснабдяването (ДВ, бр. 34/2007 г.), чл.70,ал.1, количеството топлинна енергия, отчетено по топломера в сграда - етажна собственост, включително и за имотите на клиентите без уреди за дялово разпределение и/или тези с демонтирани отоплителни тела, се разпределя по правилата съгласно приложението. С приложението (към чл.61,ал.1 от Наредбата) се приема Методика за отчитане и изчисляване на топлинната енергия по компоненти.

От представените общи фактури, съобщения към тях, кредитно известие от 01.09.2022 г. и фактура от 01.09.2022 г. се установява, че през процесния период от 01.05.2020 г. до 30.04.2022 г. ищецът е доставил в процесния имот топлинна енергия, като реално дължимата и незаплатена такава е на стойност 2572,35 лв., като ответницата отговаря за ½. Следва да се посочи, че ответницата не оспорва факта на доставка на топлинна енергия, нейният размер и начинът на изчисляване.

По исквете за обезщетение за забава.

Падежът на задължението за главница за ТЕ е определен в ОУ, приложими към правоотношението – в случая тези, одобрени от КЕВР на 27.6.2016 г.

Разпоредбата на чл. 33 ОУ, приложими след 2016 г., предвижда следното:

Ал.1 Клиентите са длъжни да заплащат месечните дължими суми за ТЕ по чл.32,ал.1 и 2 в 45- дневен срок след изтичане на периода, за който се отнасят.

Ал.2.Клиентите са длъжни да заплащат стойността на фактурата по чл.32,ал.2 и ал.3 за потребеното количество за отчетния период, в 45- дневен срок след изтичане на периода, за който се отнасят.

Ал.4 Продавачът начислява обезщетение за забава в размер на законната лихва само за задълженията по чл.32,ал.2 и 3, ако не са заплатени в срока по ал.2.

Разпоредбата на чл.32 ОУ предвижда:

Ал.1.Месечната дължима сума за доставената топлинна енергия на клиент в СЕС, в която дяловото разпределение се извършва по смисъла на чл.71 НТ, се формира въз основа на определеното за него прогнозно количество топлинна енергия и обявената за периода цена, за която сума се издава ежемесечно фактура от продавача.

Ал.2.Месечната дължима сума за доставената ТЕ на клиент в СЕС, в която дяловото разпределение се извършва по смисъла на чл.73 НТ, се формира въз основа на определеното за него реално количество ТЕ и обявената за периода цена, за която сума се издава ежемесечно фактура от продавача.

Ал.3. След отчитане на средствата за дялово разпределение и изготвяне на изравнителна сметка от търговеца, продавачът издава за отчетния период кредитни известия за стойността на фактурите по ал.1 и фактура за потребеното количество топлинна енергия за отчетния период, определено на база изравнителните сметки.

Видно от цитираните разпоредби, задължението за ТЕ се съдържа в ежемесечно издаваната от ищеца фактура, като изискуемостта ѝ – правото на ищеца да иска вземането да му бъде заплатено - настъпва с изтичане на 45- дневен срок след изтичане на периода, за който фактурата се отнася. Няма пречка датата на изискуемостта да е предвидена в договора, както е в настоящия случай, тъй като ОУ са приложими към правоотношението, доколкото ответната страна не твърди и доказва приложението на специални такива.

Поради изложеното, съдът намира, че ОУ в посочената част въвеждат падеж на задължението, като същият настъпва след издаване на фактура и изтичане на 45 дни от датата на издаването ѝ. Следователно, ответницата дължи обезщетение за забава. Поради това са неоснователни доводите на ответната страна, че не следва да дължи обезщетение за забава върху главницата за ТЕ, тъй като общите условия са неясни и противоречиви и съответните фактури не са публикувани на интернет страницата на ищеца.

По възражението за погасителна давност.

Давността за вземането за главница, е тригодишна, съгласно приетото в ТР № 3/18.5.2012 на ОСГКТ на ВКС, като с предявяване на иска, на основание чл.116, б. Б ЗЗД, давността се прекъсва.

В случаите на чл. 155, ал. 1, т. 1 или т. 2 ЗЕ задълженията на потребителите за

заплащане на месечни вноски /равни или прогнозни/ не са в зависимост от изравнителния резултат в края на съответния отчетен период, а имат самостоятелен характер. Видно от цитираните правила на ОУ от 2016 г., изравнението не влияе на дължимостта на месечните вноски в установените за тях срокове, а до възникване на ново вземане в полза на една от страните по облигационното отношение в размер на разликата между начислената сума по прогнозните вноски и стойността на действително доставеното количество топлинна енергия, отчетено в края на периода. В зависимост от това дали начислените прогнозни месечни вноски са в по-голям или по-малък размер от стойността на действително доставеното количество топлинна енергия, отчетено в края на периода, то това ново вземане възниква в полза на потребителя или в полза на топлопреносното предприятие. При всички случаи, обаче, това "изравнително" вземане е самостоятелно и различно от вземанията на топлопреносното предприятие за месечни вноски /равни или прогнозни/, а не се касае до корекция на тези вноски със задна дата. Т.е., задължението за заплащане на изравнителната сметка не влияе на дължимостта на месечните вноски. Изравнителният резултат води до възникване на ново вземане в полза на топлопреносното предприятие, когато начислените прогнозни месечни вноски са в по-малък размер от стойността на действително доставеното количество топлинна енергия - в този случай според чл. 33, ал. 2 от Общите условия клиентите са длъжни да заплатят фактурите, от изтичане на 45-дневен срок от датата на издаване на фактурата, за фактурите, издадени след м.7.2016 г., от когато са приложими процесните ОУ.

Поради изложеното по - горе, погасителната давност за вземанията за топлинна енергия за процесния период от м.05.2020 г. до м.04.2022 г., започва да тече за всяка отделна фактура, от изтичането на 45 – дневен срок от датата на издаването ѝ, защото от този срок кредиторът – ищец може да иска изпълнение на задължението по нея. Относно към делото, към датата на предявяване на иска в съда (17.08.2023 г., когато е депозирано заявлението за издаване на заповед за изпълнение – чл. 422, ал. 1 ГПК) в погасителна давност са всички вземания, които са били изискуеми към 17.08.2020 г. Това са всички вземания по прогнозните фактури за ТЕ, издадени за периода 01.05.2020 г. – 30.06.2020 г., които са на обща стойност 81,26 лв. с ДДС. На основание чл.119 ЗЗД, в погасителна давност е и вземането за обезщетение за забава върху съответната погасена по давност главница. Съгласно чл. 33 ОУ, обезщетение за забава се дължи от изтичане на 45-дневен срок от датата на издаване на фактурата, но общата фактура, която съдържа реално ползваното количество ТЕ. За отоплителния сезон м.05.2020 г. – м.04.2021 г. /в който са налице погасени по давност вземания/ общата фактура е издадена на 31.07.2021 г., като непогасена по давност и незаплатена главница за ТЕ е в размер на 987,54 лв. /1068,80 лв. общо дължима сума за ТЕ минус 81,26 лв. погасени по давност/. Лихвата за забава върху същата за периода 15.09.2021 г. – 08.08.2023 г. е 200,49 лв., определена от съда по реда на чл. 162 ГПК.

Останалите, претендирани от ищеца суми са извън давностния период. За отоплителния сезон м.05.2021 г. – м.04.2022 г. общата фактура е издадена на 31.07.2022 г., като незаплатената главница за ТЕ е в размер на 1503,55 лв. /съобразно извършената корекция съгласно кредитното известие и фактурата от 01.09.2022 г./. Лихвата за забава върху същата за периода 15.09.2022 г. – 08.08.2023 г. е 152,80 лв., определена от съда по реда на чл. 162 ГПК.

Или, в обобщение на гореизложеното, непогасена по давност е главница за ТЕ за периода 01.07.2020 г. – 30.04.2022 г. в общ размер от 2491,09 лв. и лихва за забава върху същата в общ размер на 353,29 лв. за периода 15.09.2021 г. – 08.08.2023 г. Предвид размера на отговорността на ответницата, последната дължи по $\frac{1}{2}$ от посочените суми, а именно: 1245,54 лв. главница за ТЕ и 176,64 лв. лихва за забава.

Относно претенцията за заплащане на дялово разпределение.

Съгласно чл.36 ОУ, клиентите заплащат цена за услугата дялово разпределение,

извършвана от избран от клиента търговец, а съгласно чл.22,ал.2 ОУ заплащат таксата за дялово разпределение на продавача – в случая, на ищеца. Съгласно разпоредбата на чл.36 ОУ, цената за услугата включва цена на обслужване на партида, цена на отчитане на уред, а съгласно ал.2 на същата разпоредба, редът и начинът на заплащане на услугата се определя от продавача, съгласувано с търговците, извършващи услугата, и се обявява по подходящ начин на клиентите.

По делото е представен договор, по силата на който на ищеца е възложено събиране на главницата за услугата дялово разпределение, поради което и искът е основателен.

Съгласно чл.36 ОУ, клиентите заплащат цена за услугата дялово разпределение, извършвана от избран от клиента търговец, а съгласно чл.22,ал.2 ОУ заплащат таксата за дялово разпределение на продавача – в случая, на ищеца. Следователно, ищецът доказва основанието да получи таксата за изготвяне на дялово разпределение, чието събиране му е възложено от ФДР, като възраженията на ответника в обратната насока са неоснователни. Съгласно разпоредбата на чл.36 ОУ, цената за услугата включва цена на обслужване на партида, цена на отчитане на уред, а съгласно ал.2 на същата разпоредба, редът и начинът на заплащане на услугата се определя от продавача, съгласувано с търговците, извършващи услугата, и се обявява по подходящ начин на клиентите. Предвиденото в ОУ налага извод, че таксата за извършване на услугата дялово разпределение е такса, дължима на третото лице – помагач, която такса, по силата на договор между него и ищецът, и по силата на ОУ за продажба на топлинна енергия за битови нужди, се събира от продавача. Следователно, доколкото задължението за заплащането на таксата е различно от задължението по договора за продажба на топлинна енергия – доколкото фирмата за дялово разпределение е прехвърлила на ищеца правото да събира таксата за дялово разпределение. Ежегодната цена за отчетен период, за отчет на уредите, е платима в деня на извършване на годишното отчитане на показанията. Следователно, доколкото ищецът не твърди и не доказва да му е прехвърлено вземането с определени привилегии – например, различна от предвидената в договора изискуемост, то и таксата за дялово разпределение е изискуема в деня на отчета, а при липса на данни за датата на извършването му – от деня на издаване на фактурата. В случая за претендиращия период 01.07.2020 г. – 30.04.2022 г. е начислена такса за дялово разпределение в размер на 71,01 лв. с ДДС /видно от ежемесечните съобщения към фактури/. Доколкото плащането на вземането за отчет е разсрочено на вноски с идентичен размер, с едно и също основание, произтичащи от един и същ юридически факт – договор, то и давността за вземането по тях е тригодишна. Давността тече от датата на издаване на съответната фактурата, когато възниква и вземането за дялово разпределение, доколкото липсва предвиден в закона или уговорен между страните срок за изпълнение на това задължение. Следователно към 17.08.2023 г., когато е предявен искът /съгласно разпоредбата на чл. 422 ГПК/ в погасителна давност е само вземането за дялово разпределение по фактурата от 31.07.2020 г. – сумата от 3,22 лева с ДДС. Вземанията за дялово разпределение за периода 01.08.2020 г. – 30.04.2022 г. в размер на 67,79 лв. не са погасени по давност. Предвид размера на отговорността на ответницата, последната дължи ½ от посочената сума, а именно: 33,89 лв.

По отношения на претенцията за лихва за забава върху цената на услугата за дялово разпределение.

Тъй като не е уговорен срок за изпълнение на задължението за заплащане на цената на дяловото разпределение, за да изпадне ответникът в забава, следва да е налице покана – арг. чл. 84, ал. 2 ЗЗД. По делото не са представени доказателства за отправена покана от кредитора за плащане на това задължение от дата, предхождаща подаването на заявлението за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК, поради което акцесорната претенция е изцяло неоснователна.

По разноските.

При този изход на спора, право на разноски имат и двете страни.

Ищецът претендира и доказва разноски: за заповедното производство - в общ размер 110,75 лева, от които 60,75 лева държавна такса и 50 лева юрисконсултско възнаграждение в минимален размер; за исковото производство – в общ размер 292,14 лева, от които 192,14 лева държавна такса и 100 лева юрисконсултско възнаграждение. От сторените от ищеца разноски, ответникът, съразмерно с основателната част на исковите, дължи, съответно: за заповедното производство – 53,10 лв.; за исковото производство – 140,07 лв.

Ответникът претендира и доказва разноски в общ размер от 1150 лв., от които адвокатско възнаграждение за заповедното производство в размер на 500 лв. и адвокатско възнаграждение за исковото производство в размер на 650 лв. Възражението на ищеца за прекомерност на адвокатския хонорар е основателно за заплатения такъв в заповедното производство, поради следното.

Защитата на длъжника в заповедното производство по чл. 410 ГПК се изразява единствено в подаването на възражение от длъжника и, евентуално, частна жалба по чл. 413 ГПК. След подаването на възражение, производството продължава с указания до заявителя за иск, като процесуални действия от името на длъжника не се извършват до изтичане на срока за предявяване на иск. Същевременно, в производство по чл. 417 ГПК длъжникът може да подаде и жалба по чл. 419 ГПК, искане за спиране на незабавното изпълнение. Следователно, не може за двете производства възнаграждението да бъде едно и също, а следва да се съобразява извършената по делото работа, както и интереса по делото, като водеща е фактическата и правна сложност на делото, свършената работа, както и предвидимостта на процесуалните действия, които ще се извършват при сключване на договора.

Поради изложеното, съдът намира, че с оглед фактическата и правна сложност на делото, извършените процесуални действия, и предвидимостта им към сключването на договора за правна защита и съдействие, следва да определи възнаграждение от 200 лева за заповедното производство. От тези разноски, съразмерно с неоснователната част на исковите, на ответната страна се следва сумата 104,11 лева.

Заплатеното в исковото производство адвокатско възнаграждение от 650 лева е под минималният размер, съгласно чл. 7, ал. 2, т. 2 от НМРАВ /703,74 лева/, поради което не следва да бъде намалявано, като на ответната страна, съразмерно с неоснователната част на исковите, се следва сумата 338,36 лева.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА за установено, че Л. И. Г. с ЕГН: ***** и адрес: ***, дължи на *** с ЕИК: *** и адрес: *** сумите: 1245,54 лева главница за цена на доставена от дружеството топлинна енергия за топлоснабден имот, находящ се на адрес: ***, аб.№ ***, за период от 01.07.2020 г. до 30.04.2022 г., ведно със законна лихва за период от 17.08.2023 г. до изплащане на вземането, както и обезщетение за забава върху главницата за топлинна енергия в размер 176,64 лв. за период от 15.09.2021 г. до 08.08.2023 г., както и 33,89 лева, представляваща главница за цена на извършена услуга за дялово разпределение за период от 01.08.2020 г. до 30.04.2022 г., ведно със законна лихва за период от 17.08.2023 г. до изплащане на вземането, за които суми по ч. гр.д.№ 46162/2023 г. на СРС, 125 състав е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл.410 ГПК.

ОТХВЪРЛЯ предявените от *** с ЕИК: **** и адрес: *** против Л. И. Г. с ЕГН: ***** и адрес: ***, икове за установяване на вземания по заповед за изпълнение на

парично задължение по чл.410 ГПК, издадена по ч. гр.д.№ 46162/2023 г. на СРС, 125 състав за: горницата над уважената претенция за топлинна енергия от 1245,54 лева до пълния ѝ предявен размер от 2572,35 лева, както и за период от 01.05.2020 г. до 30.06.2020 г.; за горницата над уважената претенция за обезщетение за забава върху главницата за топлинна енергия над уважения размер от 176,64 лв., до пълния предявен размер от 378,36 лева; за сумата 3,22 лева – главница за дялово разпределение по фактура, издадена на 31.07.2020 г., както и за сумата 15,24 лева мораторна лихва върху главницата за дялово разпределение за период от 15.09.2020 г. до 08.08.2023 г.

ОСЪЖДА Л. И. Г. с ЕГН: ***** и адрес: *** да заплати на *** с ЕИК: *** и адрес: *** сторените разноси: сумата 53,10 лв. по ч. гр.д. № 46162/2023 г. на СРС, 125 състав и сумата 140,07 лв. по гр.д.№ 60064/2023 г.

ОСЪЖДА *** с ЕИК: *** и адрес:*** да заплати на Л. И. Г. с ЕГН: ***** и адрес: *** сторените разноси: сумата 104,11 лв. по ч. гр.д. № 46162/2023 г. на СРС, 125 състав и сумата 338,36 лв. по гр.д.№ 60064/2023 г.

Решението е постановено при участието на трето лице - помагач на страната на ищеца ***.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в 2-седмичен срок от връчването му на страните.

СУМАТА е платима от ответника на ищеца по банков път по банкова сметка:
BG48SOMB91301011253302

Съдия при Софийски районен съд: _____